

Forskningsetisk forum 2024

Tid: Mandag 16. september, kl. 10.00-17.00

Sted: Litteraturhuset, Oslo

Årets forskningsetiske forum vil sette fokus på erfaringer med forskningsetikkloven samt på kunstig intelligens.

Program

10.00-10.15: Velkommen, ved Helene Ingierd, direktør i De nasjonale forskningsetiske komiteene (FEK)

10.15-12.00 UREDELIGHET OG PLAGIAT

FEK erfarer at flere forskningsinstitusjoner opplever at det er krevende å skille mellom behandling av uredelighets saker og andre forskningsetiske spørsmål og saker, som ikke nødvendigvis handler om brudd. Det skyldes blant annet uklarhet omkring sentrale begreper i loven som «uredelighet» og «plagiat». I denne delen ser vi nærmere på disse begrepene med utgangspunkt i en artikkel om [«Uredelig forskning – i spennet mellom juss og forskningsetikk»](#) av Ole-Andreas Rognstad, og en kronikk av Anne Kamilla Lund og Lars Klemsdal om [«Tekstlikhet. Plagiat, fusk – samme sak?»](#), basert på deres erfaringer fra Kjerkol-saken.

10.15-10.35: Uredelighetsbegrepet i loven. Ole-Andreas Rognstad, Universitetet i Oslo

10.35-10.55: Innledning om plagiat. Anne Kamilla Lund, Nord universitet, og Lars Klemsdal, Universitetet i Oslo

10.55-11.35: Erfaringer fra Granskingsutvalget og noen institusjoners redelighetsutvalg.

11.35-12.00: Spørsmål fra salen

12.00-12.45: Lunsj

12.45-13.30 SYSTEMFEIL OG INSTITUSJONENS ANSVAR

Granskingsutvalget har i en [uttalelse](#) konkludert med at det foreligger systemfeil ved Universitetet i Bergen i en sak om mulig vitenskapelig uredelighet i forbindelse med forfalsking av bilder under publisering av biomedisinsk forankret forskning. Er [Granskingsutvalget på ville veier?](#), spør Kirsti Strøm Bull og Ole M. Sejersted i *Magasinet Forskningsetikk* (2024, nr. 1), som mener at uttalelsen er dårlig begrunnet og at den ikke bør være retningsgivende for de institusjonelle redelighetsutvalgene.

«[Institusjonenes ansvar handler om tilrettelegging](#)», svarer Geir Sverre Braut og John-Arne Skolbekken, som begge er medlemmer av Granskingsutvalget.

Hva er egentlig «systemfeil» og hva er «institusjonens ansvar», slik det fremgår av forskningsetikkloven?

12.45-13.00: Kommentar til Granskingsutvalgets uttalelse v/Ole M. Sejersted

13.00-13.10: Kommentar v/Geir Sverre Braut og John-Arne Skolbekken

13.10-13.30: Spørsmål fra salen

13.30-13.40: Pause

13.40-14.30 DISKUSJON OM ERFARINGER MED FORSKNINGSETIKKLOVEN

Ordstyrer Helene Ingierd, FEK

14.30-14.45: Pause

14.45-16.00 KUNSTIG INTELLIGENS OG GOD VITENSKAPELIG PRAKSIS

Utviklingen av kunstig intelligens (KI) går raskt, og regjeringen satser stort på forskning på KI og digital teknologi. KI-forskningen påvirker samfunnet og forskningen. KI kan gi nyttige verktøy for forskningen og effektivisere forskningsprosessen, samtidig som det oppstår spørsmål om forskningens integritet og ansvar. I denne delen belyser vi hvilke forskningsetiske utfordringer som oppstår knyttet til normer om redelighet, kvalitet og kollegialitet, og på hvordan institusjonene kan møte de forskningsetiske utfordringene som oppstår ved bruk av KI.

14.45-15.05: Artificial intelligence: Opportunities and challenges for research integrity, Mohammad Hosseini

15.05-15.15: Spørsmål fra salen

15.15-15.25: Arbeid med felles retningslinjer for bruk av generativ KI i forskning. FOKUS-instituttene.

15.25-15.35: Retningslinjer for bruk av KI i *Tidsskrift for den norske legeforening*.

15.35-16.00: Spørsmål fra salen

16.00-1700 AVSLUTNING

16.00-16.05: Oppsummering ved Helene Ingierd

16.05-17.00: Mingling og enkel servering